O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI

IQTISODIYOT NAZARIYASI FANIDAN TALABALARNI BILIMINI BAHOLASH UCHUN YAKUNIY NAZORAT ISH VA TEST SAVOLLARI TO'PLAMI

Noiqtisodiy oliy o'quv yurtlari va
fakultetlari uchun

TOSHKENT – 2005

74,202.5 Укитиш ва ўқув жараёнини ташкил этиш усуллари.

Ushbu yakuniy nazorat ish va test savollari to'plami «Iqtisodiyot nazariyasi» fanidan talabalar bilimini baholashning muhim uslublaridan biri hisoblanadi. Bunda har bir mavzuning asosiy dolzarb savollarini o'z ichiga olib, kishilik jamiyati tomonidan jamg'arilgan iqtisodiy nazariyaning hamma maktablariga oid iqtisodiy bilimlarini o'zida mujassamlashtirilgan.

Tavsiya etilgan yakuniy nazorat va test topshiriqlarini tuzishda oliy ta'limda «Iqtisodiyot nazariyasi» fanini o'qitishning yangi dasturi, qo'llanilayotgan darslik, uslubiy qo'llanmalarga asoslanadi.

Savollarni to'g'ri javobini topish va uni yoritish uchun Prezidentimiz I.A.Karimovning asarlarini va «Iqtisodiyot nazariyasi» fani bo'yicha o'tilgan barcha mavzularni o'qib chiqish va puxta o'rganish talab qilinadi.

Ushbu yakuniy nazorat va test savollari tizimi o'quv jarayonida o'qitishning ilg'or, zamonaviy uslublarini qo'llash va dasturdagi dolzarb masalalarni osonroq o'zlashtirish, iqtisodiyotning amaliyot bilan bevosita bog'liqligi va nisbatan qiyin savollarni soddalashtirish maqsadida ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar: **i.f.d., prof. Egamberdiev F.T.**
dots. Umarov K.Yu. (rahbar)
dots. Sodiqov N.K.
kat.o'q. Tursunov A.

Mas'ul muxarrir: **i.f.n., dots. Xoshimov P.Z.**

ω 31783 0

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti Iqtisodiyot fakul'teti O'quv – uslubiy Kengashining 2005 yil 18 may majlis qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

06 A 481 | Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston MK
10

YAKUNIY NAZORAT SAVOLLARI

1. Iqtisodiyot nazariyasining fan sifatida shakllanishi va uning asosiy yo'nalishlarini tavsiflab bering.
2. Iqtisodiyot nazariyasining predmeti, maqsadi va vazifalarini yoritib bering.
3. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar, ularning mohiyati va turlarini tavsiflab bering.
4. Iqtisodiyot nazariyasini o'rganishda qanday usullar qo'llaniladi?
5. Iqtisodiyot nazariyasining boshqa iqtisodiy fanlar bilan qanday aloqadorligi bor?
6. Qanday mulkchilik munosabatlari va unsurlarini bilasiz?
7. Mulkchilikning qanday tur va shakllari mavjud?
8. Mulkni xususiylashtirishning maqsadi va amalga oshirish yo'llarini izohlang.
9. O'zbekistonda mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirishning mohiyatini yoritib bering.
10. Mulkchilik munosabatlari rivojlanishi jarayonida milliy iqtisodiy mustaqillikning ta'minlanishini izohlab bering.
11. Mulkchilikning turli shakllarida tadbirkorlik faoliyatining rivojlanishini asoslab bering.
12. Ijtimoiy xo'jalik shakllari: natural va tovar xo'jaligini tavsiflab bering.
13. Tovar ishlab chiqarishning vujudga kelishining qanday shartlari bor va uning xossalari.
14. Mehnat unumdorligi va intensivligi tovar qiymati miqdoriga qanday ta'sir ko'rsatadi?
15. Pulning mohiyati va vazifalari nimalardan iborat?
16. Inflatsiya nima va uning kelib chiqish sabablarini ko'rsatib bering?
17. Pulni barqarorligini ta'minlashning asosiy omillari nimalardan iborat?
18. O'zbekistonda milliy valutani joriy etilishi va uning qadrini oshirish tadbirlarini gapirib bering.
19. Jamiyat oldida turadigan asosiy uch iqtisodiy muammoni yoritib bering.
20. Sotsial—iqtisodiy tizimlar va ularning rivojlanish mezonlari qanday?
21. Samaradorlik nima va uning mezonlarini ko'rsatib o'ting?
22. O'zbekistonning bozor iqtisodiyotiga o'tish davridagi iqtisodiy rivojlanish yo'nalishini asoslab bering.

23. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning obyektiv zaruriyati nimada?
24. Bozor iqtisodiyoti amal qilishi uchun qanday shartlar kerak va uning tub belgilari nimalardan iborat?
25. O'zbekistonning bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'ziga xos xususiyatlarini tavsiflab bering.
26. Bozor tuzilishi va tarkibiy qismlarini ko'rsating.
27. Bozor infratuzilmasi deganda nimani tushunasiz?
28. Bozor nima va u qanday vazifalarni bajaradi?
29. O'zbekistonda bozor islohatlari va uning tarkibiy qismlarini yoritib bering.
30. Bozor iqtisodiyotining rejali xo'jalikdan farqini ko'rsatib bering?
31. Ko'p ukladli iqtisodiyot sharoitida iqtisodiyotning erkinlashtirilishini tushuntirib bering.
32. Bozor subyektlarini tashkillashtirish tamoyillarini sanab o'ting.
33. O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tishning tamoyillarini yoritib bering.
34. Talab va taklif qonunlarining mohiyatini yoritib bering.
35. Talab va taklifning elastikligi (egiluvchanligi) nima va unga qanday omillar ta'sir ko'rsatadi?
36. Bozor muvozanatini yuzaga kelishini tushuntirib bering.
37. Talab va taklifga ta'sir etuvchi omillarni ko'rsatib bering.
38. Ishlab chiqarishni rivojlantirishda kapitalning roli nimalardan iborat?
39. «Tadbirkorlik to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi qonunining ahamiyatini tushuntirib bering.
40. Hozirgi davrda O'zbekistonda milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda ishlab chiqarish omillarining o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
41. Firmaning ishlab chiqarish sharoitida foydani ko'paytirish va xarajatlarni kamaytirish shart – sharoitlarini yoritib bering.
42. Ishlab chiqarish omillarini tejamli foydalanish yo'llarini ko'rsating.
43. Mukammal raqobat sharoitida yuqori darajada foyda olish yo'llari nimalardan iborat?
44. Firmaning ishlab chiqarish jarayonida foydani ko'paytirish va xarajatlarni kamaytirish shart – sharoitlari va omillarini izohlang.
45. O'zbekistonda iqtisodiy resurslardan tejamli va samarali foydalanish milliy iqtisodiyotni mustahkamlash garovi ekanligini asoslang.
46. Ishlab chiqarish xarajatlarining tarkibiy tuzilishini izohlang.

47. O'zbekistonda raqobat muhitining shakllanishi milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda qanday rol' o'ynaydi?
48. Narx – navoni belgilashda davlat siyosatining ahamiyatini asoslab bering.
49. Raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish zaruriyatini izohlang.
50. Monopol raqobat turlarini sanab o'ting.
51. Firma tadbirkorlikning eng ko'p tarqalgan asosiy shakllaridan biri ekanligini asoslab bering.
52. O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirishning huquqiy asoslari nimalardan iborat?
53. Tadbirkorlikni rivojlantirishning milliy xususiyatlarini tushuntirib bering.
54. Menejmentning mohiyati va uning vazifalari nimalardan iborat?
55. Ochiq va yopiq turdagi aksiyadorlik jamiyatlariga ta'rif bering.
56. Ish haqi darajasiga ta'sir etuvchi omillar nimalardan iborat?
57. Mehnat bozoridagi raqobat va ish haqi to'lash qanday aniqlanadi?
58. Kasaba uyushmalarining mehnat munosabati va ish haqini shakllantirishdagi roli nimalardan iborat?
59. Qishloq xo'jaligida mehnatga haq to'lashning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
60. Bozor iqtisodiyoti sharoitida mehnatga haq to'lashni o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
61. Aholi turmush darajasi va uning ko'rsatkichlari qanday belgilanadi?
62. Davlatning ijtimoiy sohadagi siyosati qanday amalga oshirilmoqda?
63. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligining sababi nimada?
64. Yalpi milliy ichki mahsulot va milliy daromad nima?
65. Milliy daromadning taqsimlanishini, qayta taqsimlanishini va foydalanishini qanday tushunasiz?
66. Iqtisodiy o'sish, uning mohiyati to'g'risida tushuncha bering.
67. Ish haqi turlarini sanab o'ting va har biriga izoh bering.
68. Mikroiqtisodiyot va makroiqtisodiyotning mohiyatini tushuntirib bering.
69. Ekstensiv va intensiv iqtisodiy o'sish yo'llari nimalardan iborat?
70. Milliy boylikning tarkibi nimalardan iborat?
71. O'zbekistonda investitsion siyosatning o'ziga xosligi.

72. Yerga bo'lgan mulkchilik va renta munosabatlarini tushuntirib bering.
73. Renta iqtisodiy kategoriya sifatida ekanligini tushuntirib bering.
74. Agrobiznes va uning turlarini tushuntirib bering.
75. O'zbekistonda dehqonchilik munosabatlarini qayta shakllanishining o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
76. Budjetning daromadlar va xarajatlar qismlari manbaalarini ko'rsating.
77. Fiskal siyosat. Keyinscha jami talabni tartibga solishni qanday tushunasiz?
78. Monetar siyosatni olib borishning mohiyatini izohlab bering.
79. O'zbekistonda bozor iqtisodiyoti sharoitida bank tizimining shakllanishini ko'rsatib bering.
80. Inflatsiyaning mohiyati va turlarini yoritib bering.
81. Inflatsiyaga qarshi tadbir va choralar nimalardan iborat?
82. Inflatsiyaning Sosial – iqtisodiy oqibatlari nimalardan iborat?
83. Taklif inflatsiyasi qanday bo'ladi?
84. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartiblashda klassik va keynschilar nazariyalarining mohiyati.
85. O'zbekistonda iqtisodiyotni tartibga solish shakllari va yo'nalishlarini ko'rsating.
86. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mohiyati va obyektiv asoslari nimalardan iborat?
87. Davlatning iqtisodiy rivojlanishiga qarab tabaqalashuvi: rivojlangan, rivojlanayotgan va kam taraqqiy etgan mamlakatlarga ta'rif bering.
88. Jahon xo'jaligining b'aynalmilallashuvining shakllari qanday?
89. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar va ularning faoliyatini yoritib bering.
90. Valuta munosabatlari va valuta tizimiga ta'rif bering.
91. Valutaning konvertirlanishi va turlirini ko'rsating.
92. Valuta kursi nima va u qanday belgilanadi?
93. Xalqaro moliya – kredit tashkilotlari va ularning faoliyatini yoritib bering.
94. Insoniyat taraqqiyotida umumbashariy muammolarning mohiyati nimalardan iborat?
95. O'zbekiston Respublikasida ekologik muammolarning hal qilinish yo'llarini ko'rsating.
96. Kreditni turlari va shakllarini izohlab bering.
97. Soliq turlarini asoslab bering.
98. Moliya tizimi va uning vazifalarini aniqlang.
99. Markaziy va tijorat banklarini vazifalarini tushuntirib bering.
100. Agrar iqtisodiy siyosatning muammolari nimalardan iborat.

"IQTISODIYOT NAZARIYASI" FANIDAN TEST SAVOLLARI TIZIMI

1. *Iqtisodiy nazariya mustaqil fan sifatida qachon vujudga kelgan?*
   a) feodalizm tuzumi davrida.
   b) kapitalistik tuzum paydo bo'lgan, milliy bozor shakllangan davrda.
   v) qadimgi dunyoda.
   g) XV–XVI asrlarda.
   d) XVI–XVII asrlarda

2. *Farbning hozirgi zamon iqtisodiy nazariyalarining asosiy yo'nalishlarini belgilang*
   a) o'ta yangi klassik, o'ta yangi keynschilik, institutsional–sotsiolog.
   b) merkantilizm, fiziokratlar, klassik burjua siyosiy iqtisodi, marksistik siyosiy iqtisod.
   v) bemitallizm, monitarizm, oltin standart.
   g) institutsionalizm, ekonometrika, marjinalizm.
   d) monetarizm, ekonometrika, liberalizm.

3. *Iqtisodiy nazariya fani nimani o'rgatadi?*
   a) iqtisodiyot nazariyasi jamiyatda yuz beradigan iqtisodiy hodisalar, jarayonlar, ularga xos bo'lgan aloqa bog'lanishlarni, ularning qonun va qoidalarini o'rgatadigan fandir.
   b) iqtisodiyot nazariyasi tabiatda yuz beradigan iqtisodiy xodisadir, jarayonlar va ularga xos bo'lgan aloqa bog'lanishlar, ularning qonun va qoidalarini o'rgatadigan fandir.
   v) iqtisodiyot nazariyasi kishilar faoliyatini o'rgatadigan fandir.
   g) iqtisodiyot nazariyasi ishlab chiqarishni o'rgatadigan fandir.
   d) iqtisodiyot nazariyasi almashuv munosabatlarini o'rgatadigan fandir.

4. *Iqtisodiy jarayonlarni o'rganish usullarini ko'rsating.*
   a) eksperiment, so'rov, kuzatish va boshqalar.
   b) ilmiy abstraksiya, mantiqiylik va tarixiylik birligi, induktsiya, deduktsiya va boshqalar.
   v) statistik usullar, grafik, jadval va boshqalar.
   g) iqtisodiy jarayonlarni taqqoslash.
   d) iqtisodiy munosabatlarni taxlil etish.

5. ***Mazkur fan o'z predmetini qanday kategoriyalar orqali o'rganadi?***

a) mazkur fan o'z predmetini tezlik, massa va hokazolar orqali o'rganadi.
b) mazkur fan o'z predmetini umumiqtisodiy qonunlar va kategoriyalar orqali o'rganadi.
v) mazkur fan o'z predmetini boshqa fanlar orqali o'rganadi.
g) mazkur fan o'z predmetini iqtisodiy ko'rsatkichlar orqali o'rganadi.
d) mazkur fan o'z predmetini iqtisodiy jarayonlar orqali o'rganadi.

6. ***Iqtisodiy qonunlarning mohiyati?***

a) davlat tomonidan chiqarilgan huquqiy qoidalar bo'lib ular davlatning iqtisodiyotga ta'sir etish vositasidir.
b) ishlab chiqarishda kishilarning irodasiga bog'liq bo'lgan aloqalar.
v) iqtisodiy jarayonlarning turli tomonlari o'rtasidagi takrorlanib turadigan sabab – oqibat, aloqa bog'lanishlari.
g) ijtimoiy ishlab chiqarishni rivojlanib borishni ta'minlash uchun yaratilgan.
d) iqtisodiy munosabatlarning ichki qonuniyatlarini o'rgatadi.

7. ***Umumiqtisodiy kategoriyalarga tushuncha bering.***

a) iqtisodiyotning ma'lum bosqichida amal qiladigan kategoriyadir.
b) tovar ishlab chiqarish davriga xos bo'lgan kategoriyadir.
v) iqtisodiy taraqqiyotning hamma bosqichlariga xos bo'lgan umuminsoniy munosabatlarni ifodalovchi kategoriyadir.
g) bozor iqtisodiyotiga xos bo'lgan kategoriyadir.
d) aralash iqtisodiyotga xos bo'lgan kategoriyalar.

8. ***Hozirgi zamon iqtisodiy nazariyasining asosiy yo'nalishlarini aniqlang.***

a) merkantalizm, fiziokratlar.
b) klassik, siyosiy iqtisod.
v) o'ta yangi liberalizm, o'ta yangi keynschilik, institutsional – sotsiologik.
g) opportunizm va reformizm (isloxotchilik).
d) neoklassik, opportunizm, institutsional – sotsiologik.

9. ***Ehtiyoj deganda nimani tushunasiz?***

a) inson hayot kechirishi uchun zarur bo'lgan ehtiyojlar.

b) iqtisodiy ehtiyojlar.
v) Sosial ehtiyojlar.
g) madaniy ehtiyojlar.
d) kundalik ehtiyojlar.

10. *Sosial ma'naviy ehtiyojlar deganda nimani tushunasiz?*
a) ular asosan xizmat ko'rsatishdan iborat bo'lib o'qituvchi, shifokor, san'atkor va h.k.lar xizmatlariga bo'lgan ehtiyojdir.
b) ular moddiy ko'rinishga ega bo'lib, ko'ylak, kostyum, pal'to, tufli kabilarga bo'lgan ehtiyojdir.
v) insonlarning yashashi uchun zarur bo'lgan kiyim—kechak, oziq—ovqat, turar joy, transport, aloqa kabilarga bo'lgan ehtiyojdir.
g) insonlarda mehnat qilish, ijod etish, o'z qobiliyatini ishga solib elga tanilish ehtiyojidir.
d) ularga asosan kundalik hayotdagi iste'mol buyumlari kiradi.

11. *Moddiy ehtiyojga tushuncha bering.*
a) moddiy ehtiyojga kishilarning zebi ziynatga bo'lgan ehtiyojidir.
b) kishilarning uy—joyga bo'lgan ehtiyoji.
v) kishilarning yangi modalarga bo'lgan ehtiyojidir.
g) moddiy ehtiyoji hayotiy bo'lib oziq—ovqat, kiyim—kechak, turar—joy, transport va h.k.
d) kishilarning kasbiy ehtiyojlari kiradi.

12. *Iqtisodiy faoliyat nima degani?*
a) korxonalarni mehnat bilan ta'minlashdir.
b) inson tirikchiligini ta'minlash vositalari va usullaridir.
v) ishlab chiqarishni xom ashyolar bilan ta'minlashdir.
g) korxonalarni boshqa korxonalar bilan aloqasini o'rganishdir.
d) korxonalarni xom ashyo bilan ta'minlashdir.

13. *Iqtisodiy faoliyat nimadan boshlanadi?*
a) korxonalarni qurishdan.
b) moliya resurslaridan.
v) xom ashyodan.
g) ishlab chiqarishdan.
d) taqsimotdan.

14. *Ishlab chiqarish munosabatlarini aniqlang.*
a) ishlab chiqarish vositalariga mulkchilik munosabatlaridir.

b) ishlab chiqargan mahsulotni taqsimlash va iste'mol qilish shakllari yig'indisidir.
v) ishlab chiqarish jarayonida kishilar o'rtasida yuzaga keladigan munosabatdir.
g) ishlab chiqarish jarayonidagi almashuv munosabatlari.
d) ishlab chiqarish jarayonidagi iste'mol munosabatlari.

15. ***Jamiyatning ishlab chiqaruvchi kuchlari nima?***
a) ishlab chiqarish binolari va inshoatlari.
b) ishlab chiqarishning shaxsiy va ashyoviy omillarning yig'indisi va o'zaro ta'siri.
v) ish kuchi, xom ashyo va yordamchi materiallar.
g) mehnat vositalari.
d) mehnat predmetlari.

16. ***Ijtimoiy ishlab chiqarishning asosiy omillarini ko'rsating.***
a) mehnat vositasi, mehnat predmeti, ish kuchi.
b) asbob uskunalar, mashinalar, mexanizmlar,uzatuvchi apparatlar.
v) xom ashyo va materiallar, yarim fabrikatlar, texnologiya.
g) kapital, mehnat, yer va tadbirkorlik qobiliyati.
d) mehnat qurollari, transport, turli mexanizmlar.

17. ***Ish kuchi deganda nimani tushunasiz?***
a) mehnat jarayonida inson energiyasining sarflanishi.
b) odamning jismoniy va aqliy qobiliyatlarining yig'indisi.
v) insonning jismoniy qobiliyati.
g) insonning kasb malakasi.
d) insonning intelektual qobiliyati.

18. ***Ilmiy–texnika inqilobi nima?***
a) ilm va fan sohasining uzluksiz rivojlanishi.
b) ishlab chiqarish tajribasi, texnik yangiliklar, ixtirolar, tijorat axborotlari majmuasi.
v) insonning mehnat predmetlariga, ishlab chiqarish vositalarining mexanik, fizikaviy va ximiyaviy xususiyatlariga asoslangan ta'sir etish usullari.
g) ilm, fan va texnikada chuqur sifat o'zgarishlar joriy qilish.
d) yangi ixtiro va kashfiyotlarni yaratish.

19. ***Ishlab chiqarishni rivojlantirishning asosiy maqsadi nimadan iborat?***
a) ehtiyojlarni qondirish.

b) iqtisodiy taraqqiyotga erishish.
v) bozorni tovarlar bilan to'ldirish.
g) moddiy ne'matlar ishlab chiqarish.
d) nomoddiy sohalarni rivojlantirish.

20. ***Ishlab chiqarishni intensivlashning mohiyati nimadan iborat?***
a) ishlab chiqarishni yiriklashtirish.
b) yangi korxonalar qurish va ishchilarning sonini oshirish.
v) bor mablag'lardan rasional foydalanish.
g) yangi texnika va texnologiyani joriy etish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish.
d) mavjud resurslardan tejamli va optimal foydalanish.

21. ***O'zbekistonda ishlab chiqarish samaradorligini oshirishning asosiy yo'llari nimalardan iborat?***
a) korxonada maxsulot ishlab chiqarishni muddati va sifatini yaxshilash.
b) mavjud korxona va xo'jaliklarni samaradorligini ta'minlash.
v) eksportni oshirish.
g) chet el kapital investitsiyani va yangi texnikani joriy qilishni ta'minlash.
d) ishlab chiqarishga qo'shimcha investitsiyani jalb etish.

22. ***Mehnat unumdorligi qanday o'lchanadi?***
a) kishilarni ko'proq mehnatga jalb etish orqali.
b) mahsulot ishlab chiqarishga sarflangan vaqt orqali.
v) yaratilgan mahsulotni pulda ifodalash orqali.
g) vaqt birligida yaratilgan maqsulot miqdori orqali.
d) kishilarning malakasini oshirishda.

23. ***Tovar deb nimaga aytiladi?***
a) foydalanish kerak bo'lgan barcha buyumlar.
b) shaxsiy iste'mol uchun yaratilgan mahsulot.
v) iste'mol qiymatga ega bo'lgan ayriboshlash uchun ishlab chiqarilgan mahsulot.
g) qishloq xo'jaligida ishlab chiqarilgan mahsulotlar.
d) ijtimoiy iste'mol uchun yaratilgan maxsulotlar.

24. ***Tovar ishlab chiqarishning vujudga kelish shart–sharoitlari.***
a) mulk shakllarining xilma–xil bo'lishi.
b) mehnat taqsimoti va ishlab chiqaruvchilarning alohidalashganligi.

v) ishlab chiqarishning ixtisoslashuvi va mehnat kooperatsiyasi.
g) raqobat.
d) ishlab chiqarishning ijtimoiylashuvchi va ixtisoslashuvi.

25. ***Tovar va uning xossalarini ko'rsating?***
a) foydalilik va foydasizlik xossasiga.
b) iste'mol qiymati va qiymatga.
v) almashuv qiymati va qiymatga.
g) faqat iste'mol qiymatiga.
d) foydalilik va istemol qiymatiga.

26. ***Tovarda mujassamlashgan mehnatning ikki yoqlama xarakteri.***
a) xususiy va ijtimoiy mehnat.
b) oddiy va murakkab mehnat.
v) konkret va abstrakt mehnat.
g) shaxsiy va jamoa mehnat.
d) individual va guruhiy mehnat.

27. ***Tovar qiymatining miqdori nima bilan belgilanadi?***
a) ishlab chiqarish sharoitlari bilan.
b) tovarni ishlab chiqarish uchun kerak bo'lgan ijtimoiy zaruriy mehnat sarflari bilan.
v) ishlab chiqarish omillariga ketgan xarajatlar bilan.
g) tovarlarning foydaliligi bilan.
d) tovarlarning iste'molni qondirishi bilan.

28. ***Mehnat intensivligini qanday tushunasiz?***
a) mehnatni ma'lum bir ixtisoslashgan texnologiya asosida tashkil etish.
b) ishchining belgilangan normadan ortiq ish bajarishi.
v) vaqt birligida ish kuchining sarflanishi.
g) vaqt birligida qo'llanilgan mehnat vositalari.
d) mehnat qurollarini yangilanishi.

29. ***Qachon tovar qiymatining miqdori pasayadi?***
a) mehnat intensivligi oshganda.
b) mehnat unumdorligi pasayganda.
v) mehnat unumdorligi oshganda.
g) mehnat intensivligi pasayganda.
d) ishchi kuchidan unumli foydalanilganda.

30. *Pulni qanday tushunasiz?*

a) hamma tovarlarga ayriboshlanadigan umumiy ekvivalent vazifasini bajaruvchi tovar.

b) qiymatini boshqa tovarlarda ifodalaydigan buyum.

v) tovar qiymatini ifodalovchi o'lchov birligi.

g) pul tovar ayriboshlash taraqqiyotining maxsuli.

d) chek, veksel, elektron pul.

31. *Qiymat qonunining mazmuni.*

a) tovarning qiymati ishlab chiqarish xarajatlari bilan belgilanadi.

b) tovar qiymati uning foydalilik darajasiga bog'liq bo'ladi.

v) tovarlarni ishlab chiqarish va ayriboshlash ularning qiymati asosida amalga oshiriladi.

g) oldi–sotdi munosabatlari.

d) almashuv munosabatlari.

32. *Pul tizimining tarkibiy qismlarini belgilang.*

a) pul birligi.

b) baho masshtabi.

v) qonuniy to'lov kuchiga ega bo'lish.

g) pul bosib chiqarish.

d) pul massasi.

33. *Iqtisodiy o'sish deganda nimani tushunasiz?*

a) ehtiyojlarni qondirish uchun ko'proq resurslarni jalb etish.

b) ehtiyojlarni qondirish uchun zarur bo'lgan moddiy mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqarishning ko'payib borishi.

v) ehtiyojlarni qondirish uchun mavjud resurslardan samarali foydalanish.

g) ehtiyojlarni qondirish uchun ishlab chiqarishga ishchilarni ko'proq jalb etish.

d) ishlab chiqarishga qo'shimcha xom ashyo resurslarini jalb etish.

34. *Iqtisodiy o'sish turlarini aniqlang.*

a) tez sur'atlar bilan o'sish.

b) ekstensiv va intensiv o'sish.

v) ishlab chiqarish rejasini ortig'i bilan bajarish.

g) aholi jon boshiga to'g'ri keladigan ishlab chiqarish.

d) o'rtacha sur'atlar bilan o'sish.

35. ***Iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi omillar nimalardan iborat?***

a) tabiiy va mehnat resurslarining miqdori va sifati, ishlab chiqarish fondlarining tarkibi va xajmi, texnologiya darajasi.
b) korxonalarning katta va kichikligi.
v) korxonalarning chet el investitsiyalarini jalb etish darajasi.
g) korxonalardagi ishchilar soni.
d) korxonadagi texnika va mehnat qurollarini yangilash.

36. ***Milliy boylik deganda nimani tushunasiz?***

a) asrlar davomida avlodlar mehnati bilan yaratib kelingan moddiy va ma'naviy – madaniy boyliklar, tabiat in'omi hamda to'plangan bilimlar yig'indisi.
b) mamlakatimizda mustaqillik yillarida bunyod etilgan moddiy va ma'naviy boyliklar yig'indisi.
v) O'zbekistondagi tarixiy obidalar, transport, temir yo'l va boshqa boyliklar yig'indisi.
g) tabiiy boyliklar, tarixiy obidalar, infrastruktura.
d) b va v.

37. ***Mulkchilikni qanday tushunasiz?***

a) amal qilib turgan turli mulk shakllarining yig'indisi.
b) mulkchilik munosabatlari – jamiyatdagi boyliklardan foydalanish sohasidagi munosabatlardir.
v) kishilar o'rtasida ishlab chiqarish vositalari va mehnat natijalarini o'zlashtirish yuzasidan bo'ladigan munosabatlar.
g) mulkni taqsimlash jarayoni.
d) mulkni amalga oshirish yo'llari.

38. ***Mulkchilik obyektini ko'rsating.***

a) mol – mulkka aylangan barcha boylik turlari.
b) mulkiy munosabatlarning ishtirokchilari.
v) mehnat qobiliyati.
g) ishlab chiqarish imkoniyati.
d) ishlab chiqarish darajasi.

39. ***Mulkchilik subyektini ko'rsating.***

a) yer, suv, kon, asbob – uskuna, bino va xokazo.
b) mulkni o'zlashtirishda qatnashuvchilar.
v) faqatgina davlat mahkamalari.
g) shaxsiy mulk.
d) oila mulki.

40. ***Mulk shakllarini to'g'ri ko'rsating.***

a) shaxsiy va xususiy mulk.
b) jamoa, davlat va koloperativ mulk.
v) shaxsiy va xususiy mulk, jamoa mulki, davlat mulki, aralash mulk, qo'shma korxonalar mulki.
g) shaxsiy mulk va qo'shimcha mulk shakllari.
d) ijtimoiy tashkilotlar mulki.

41. ***O'rmondagi daraxtlar, mevalar, daryodagi baliqlar, dengiz bo'yidagi cho'milish joylari...***

a) shaxsiy mulk.
b) umumxalq mulki.
v) xususiy mulk.
g) oila mulki.
d) individual mulk.

42. ***Mulk shakllarini to'g'ri ko'rsating.***

a) shaxsiy va xususiy mulk.
b) jamoa, davlat va koloperativ mulk.
v) shaxsiy va xususiy mulk, jamoa mulki, davlat mulki, aralash mulk, qo'shma korxonalar mulki.
g) shaxsiy mulk va qo'shimcha mulk shakllari.
d) ijtimoiy tashkilotlar mulki.

43. ***Xususiylashtirishni qanday tushunasiz?***

a) bozorning mavjud bo'lish shartlaridan biri.
b) mulkdorlik huquqining davlat qo'lida saqlanib turishi.
v) davlat mulkini boshqa mulk shakllariga aylanishi.
g) ijara va fermer xo'jaliklari tuzish.
d) kichik korxonalar qurish.

44. ***Aralash iqtisodiyot deganda nimani tushunasiz?***

a) shaxsiy turdagi iqtisodiy munosabatdir.
b) davlat turidagi iqtisodiy munosabatdir.
v) qo'shma korxonalar turidagi iqtisodiy munosabatdir.
g) turli xildagi mulkiy munosabatlarning ig'indisidan hosil bo'lgan munosabatdir.
d) yakka tartibdagi iqtisodiy munosabatlar.

45. ***O'zbekston Respublikasida tadbirkorlikni rivojlantirishning asosiy qoidasi nimadan iborat?***

a) amaldagi qonun darajasida mustaqil faoliyat yuritish.
b) faoliyat yuritishdagi mustaqillik, erkinlik.

v) yollanib ishlayotgan xodimlarning ijtimoiy va tibbiy sug'urta qilish.
g) o'z tadbirkorlik tashkilotini ta'sis etish.
d) turli mulk shakllarining teng huquqliligi.

46. Tadbirkorlik faoliyatini qanday tushunasiz?
a) amaldagi qonunlar doirasida mahsulot ishlab chiqarish yoki xizmatlar ko'rsatish orqali daromad topishga qaratilgan iqtisodiy faoliyat.
b) pul yoki qimmatbaho buyumlarni bankka qo'yib, daromad olish.
v) yerni ijaraga berib pul topish.
g) yollanib ishlash orqali daromad olish.
d) mulkni ijaraga berib daromad olish.

47. Ishlab chiqarish xarajatlarini to'g'ri ajratib ko'rsating.
a) moddiy resurslarga sarflangan mablag'.
b) ishchiga mehnat uchun to'lanadigan pul.
v) ishlab chiqarishning moddiy va shaxsiy omillarini sotib olishga ketgan xarajatlar.
g) muomala xarajatlari.
d) transport xarajatlari.

48. Foydani qanday tushunasiz?
a) tovarni sotishdan kelib tushgan pul.
b) umumiy daromad bilan umumiy xarajatlar o'rtasidagi farq.
v) korxonaning bank hisobida turgan pul mablag'lari.
g) ishlab chiqarish sohasidagi tadbirkorlik faoliyati.
d) qishloq xo'jaligidagi tadbirkorlik faoliyati.

49. Bozor nima?
a) tovarni ishlab chiqarish munosabatlari.
b) sotuvchilar bilan xaridorlarning tovarlarni pul yordamida ayriboshlash.
v) barcha tovarlar va xizmatlarni iste'mol qiluvchilarni birlashtiruvchi mexanizm.
g) tovar va xizmatlar sotiladigan joy.
d) oldi—sotdi munosabatlari amalga oshiriladigan joy.

50. Bozorning vazifalarini ko'rsating?
a) talab va taklif nisbatini tartibga solish.
b) tovar va xizmatlar taqsimlanishini tartibga solish.
v) daromadlarni tartibga solish.

g) inflatsiyani bartaraf etish.
d) iqtisodiy rivojlanishga imkoniyatlar yaratish.

51. ***Bozorning asosiy turini aniqlang.***
a) mahsulot bozori.
b) qimmatbaho qog'ozlar bozori, resurslar bozori.
v) *mahalliy bozor, mintaqaviy bozor.*
g) a, b, v to'g'ri.
d) xom ashyo, resurslar bozori.

52. ***Bozor iqtisodiyoti deganda nimani tushunasiz?***
a) uzluksiz iqtisodiy o'sishga erishuvchi iqtisodiyot.
b) tovar – pul munosabatlariga asoslangan va ularga xos iqtisodiy qonunlar asosida boshqariladigan iqtisod.
v) ijtimoiy ishlab chiqarishning II – bo'linmasi.
g) faqat davlat tomonidan boshqariladigan iqtisodiyot.
d) erkin va tartibga solinadigan iqtisodiyot.

53. ***Bozorning mohiyati nimadan iborat?***
a) bozor almashuvini amalga oshiradi.
b) bozor tovar ishlab chiqarish kategoriyasidir.
v) aholini iste'mol mollari bilan ta'minlaydigan joy.
g) bozorda savdo – sotiq munosabatlari sodir bo'lishi.
d) aholini oziq – ovqat mahsulotlari bilan ta'minlash.

54. ***Bozor muvozanatini qanday tushunasiz?***
a) tovarlarning pul bilan ta'minlanganligi.
b) bozordagi talab va taklifni o'zaro muvofiq kelishi.
v) rejali ishlab chiqarish.
g) erkin narxlar.
d) bozorni maxsulotlar bilan to'ldirish.

55. ***Bozor infrastrukturasi deganda nimani tushunasiz?***
a) birjalar, transport va aloqa vositalari, xizmat ko'rsatish sohalari, banklar.
b) soliq inspeksiyasi.
v) kontsernlar, vazirliklar.
g) hamma javoblar to'g'ri.
d) transport, aloqa va xizmatlarni.

cc 481 O'zbekiston M

56. ***Bozorning qaysi bir vazifasi uning o'z–o'zini boshqaruvchi sistema ekanligini ifodalaydi?***

a) bozor mulkiy munosabatlarini amalga oshirish shakli sifatida namoyon bo'ladi.
b) ishlab chiqarish uchun sarflanadigan mehnatning jamiyat tomonidan mutlaq tan olinishi funktsiyasi.
v) ishlab chiqarish bilan iste'molni bog'lash funktsiyasi.
g) talab va taklifni tartibga solish.
d) yangi mulkiy munosabatlarni amalga oshirish shakli sifatida namoyon bo'ladi.

57. ***Bozor munosabatlarining mohiyati qanday holatlarda namoyon bo'ladi?***

a) raqobatning mavjudligida.
b) bozor munosabatlarida sotuvchi bilan xaridor o'rtasidagi bozor turlariga qarab amalga oshadigan iqtisodiy jarayonlarda.
v) ishlab chiqaruvchilarning erkinligini ta'minlash.
g) iste'molchilarning erkinligini ta'minlashda.
d) xizmatlarning erkinligi.

58. ***Bozorni etakchi belgisini ajrating?***

a) monopoliya.
b) iqtisodiy erkinlik.
v) integratsiya.
g) raqobat.
d) kooperatsiya.

59. ***Bozor iqtisodiyotini tartibga solish mexanizmi qanday amalga oshiriladi?***

a) narx – navoni belgilash orqali.
b) pul – kredit siyosati orqali.
v) davlatning ma'muriy tadbiri orqali.
g) bozor qonunlari orqali.
d) iqtisodiy qonunlar orqali.

60. ***Tovar birjasi nima?***

a) ma'lum doirada ulgurji savdo – sotiq ishlarini o'tkazuvchi tijorat korxonasi.
b) bir necha tovarlar bilan chakana savdo – sotiqni amalga oshiruvchi tijorat korxonasi.
v) sotuvchilar bilan xaridorlarning faqat tayyor tovarlarni oldi – soldi qilish yuzasidan aloqalari.
g) tovarlarni sotish jarayonidagi vositachilik.

d) tovarlarni ko'plab miqdorda sotadigan joy.

61. *Bozorning mavjud bo'lish shartlarini ko'rsating.*

a) huquqiy qonunlar, nizomlar va boshqalar.
b) tadbirkorlik erkinligi, ishlab chiqarish vositalari va natijalariga egalik huquqi, raqobat.
v) chet el investitsiyasi.
g) xalqaro kredit.
d) davlat investitsiyasi.

62. *Sof monopoliyani qanday tushunasiz?*

a) erkin bozor.
b) bozorda sotuvchi sifatida bir firma tanho hukmronlik qilishi.
v) ishlab chiqaruvchilar ko'p bo'ladi.
g) raqobat rivojlangan bo'ladi.
d) ishlab chiqarish rivojlangan bo'ladi.

63. *Talab deganda nimani tushunasiz?*

a) insonning o'z ehtiyoji uchun zarur bo'lgan tovarni sotib olish istagi.
b) to'lovga qobil, pul bilan ta'minlangan ehtiyoj .
v) bozorga keltirish mumkin bo'lgan tovarlar.
g) yashash uchun zaruriy mollar miqdori.
d) kishilar va jamiyatning kundalik ehtiyojlari.

64. *Quyidagi buyumlarning qaysi biriga bo'lgan talab o'zgaruvchan bo'ladi?*

a) non, tuz, gugurt.
b) gilam, tilla bezaklari, avtobil'.
v) go'sht, shakar.
g) madaniy—maishiy buyumlar.
d) zeb—ziynat buyumlari.

65. *Taklif deganda nimani tushunasiz?*

a) muayyan paytda bozorda bo'lgan yoki unga etkazib berilishi mumkin bo'lgan tovarlar massasi.
b) ishlab chiqaruvchilarning shaxsiy ehtiyojlarini qondirish uchun yaratilgan mahsulotlar.
v) xaridorlar ehtiyojlarining bozorda namoyon bo'lishi.
g) turli mulk shakllari ishlab chiqargan mahsulot massasi.
d) bozorda mahsulot ishlab chiqaruvchilarning ko'payishi.

66. *Talabga qanday omillar ta'sir qiladi?*

a) mehnat unumdorligi hamda ishlab chiqarish samaradorligining pasayishi.
b) tovarlar narxi xaridorlar didi va daromadlari darajasi.
v) ishlab chiqarish xarajatlari texnologiyasi va yangiliklar.
g) soliqlar va resurslar bahosi.
d) mavsum va milliy xususiyatlar.

67. *Tovarlarning nafligi deganda nimani tushunasiz?*

a) tovarning iste'mol qiymati.
b) tovarning qiymati.
v) tovarning narxi.
g) tovarning nafligi uning iste'mol etishda xaridor oladigan qoniqish.
d) tovarlarning foydaliligi.

68. *Baho deganda nimani tushunasiz?*

a) tovar bahosining puldagi ifodasi.
b) tovar yaratilishida moddiylashgan mehnat sarfining pulda ifodalanishi.
v) tovar qiymatining puldagi ifodasi.
g) xaridor va sotuvchi kelishgan baho.
d) ishlab chiqarishga ketgan harajatlar.

69. *Narx—navoni shakllantiruvchi omillarini ajratib ko'rsating.*

a) qiymat, talab va taklif, raqobat, tovarlarning nafliligi.
b) mehnat unumdorligi, xaridor va sotuvchilar soni.
v) ishlab chiqarish xarajatlari.
g) qadoqlash va transport xarajatlari.
d) qiymat, mehnat unumdorligi, transport harajatlari.

70. *Chakana narx nima?*

a) ishlab chiqaruvchi tomonidan katta miqdordagi tovarni bir yo'la ko'tarasiga xarid etuvchiga sotilgan paytda qo'llaniladigan narx.
b) iste'mol tovarlari bevosita aholiga sotiladigan narx.
v) davlat budjet hisobidan maxsus arzonlashtirilgan narx.
g) korxonalar o'rtasida qo'llaniladigan narx.
d) ishlab chiqaruvchilar tomonidan belgilangan narx.

71. *Muvozanat narxni qanday tushunasiz?*

a) xaridorlar tomonidan tovarni sotib olish uchun ma'qul bo'lgan narx.

b) bozordagi talabni o'zgartirishiga qodir bo'lgan firmalar tomonidan qo'yilgan narx.
v) sotuvchi va xaridorlar aloqasi natijasida shakllanadigan narx.
g) davlat korxonalari ishlab chiqargan mahsulotlar narxi.
d) dehqon bozorlaridagi shakllangan narhlar.

72. *Qanday bahoni ulgurji baho deyiladi?*
a) korxona yoki tovar etkazib beruvchining xaridorga ko'tarasiga sotilishi – ulgurji baho deyiladi.
b) sotuvchi uchun eng ko'p foyda keltiruvchi baho – ulgurji bahodir.
v) xarajatlarni qoplash va yuqori foyda beruvchi baho – ulgurji baho deyiladi.
g) ma'lum miqdordagi tovarlarni sotib olish ulgurji baho deyiladi.
d) tovar tannarxidan past bo'lgan baho.

73. *Raqobat deganda nimani tushunasiz?*
a) bozor xo'jaligi subyektlar o'rtasida yuqori daromad olish imkoniyati uchun olib boriladigan kurash.
b) natural ishlab chiqarishda xo'jalik yurituvchi subyektlar o'rtasida aloqalarning namoyon bo'lishi shakli.
v) iqtiso'iyotni davlat tomonidan tartibga solish vositalaridan biri.
g) turli mulkdorlar sinfining vujudga kelishi va rivojlanishi.
d) sotuvchilar o'rtasidagi raqobat.

74. *Mukammal raqobat shakllarini ajratib ko'rsating.*
a) bir xil mahsulot ishlab chiqaruvchilar soni juda ko'p, ular kurash doirasi keng, mavjud tarmoqqa kirish va undan chiqish erkinligi kafolatlangan.
b) ko'p sonli uncha yirik bo'lmagan firma aynan bir xil bo'lmagan, lekin o'xshash tovarlarni taklif qiladi, ularning bozor narxiga ta'siri cheklangan, bir – biridan mustaqil xarakat qiladilar.
v) muayyan tarmoqda bitta firma faoliyat ko'rsatadi.
g) muayyan tarmoqda turli firmalar ishtirok etadi.
d) muayyan ishlab chiqarish sohasidagi ixtisoslashgan firmalar ishtiroki.

75. *Tovar va xizmatlar bozorida kam sonli firmalar hukumronlik qilsa, bu qanday turdagi raqobatga kiradi?*
a) sof monopologiya raqobati bo'ladi.
b) monopolistik raqobat bo'ladi.

v) oligopolgistik raqobat bo'ladi.
g) firmalar o'rtasidagi raqobat.
d) korporatsiyalar o'rtasidagi raqobat.

76. Quyidagilardan qaysi biri monopolistik raqobat hisoblanadi?
a) jamoat xizmatini qiluvchi mahalliy korxonalar.
b) chakana savdo, kiyim – kechak, poyafzal ishlab chiqarish.
v) qishloq xo'jaligi, sanoat.
g) po'lat quyish, avtomobil' elektr asbob – uskunalari ishlab chiqarish.
d) xizmat sohalari, transport.

77. Agrar munosabatlarni qanday tushunasiz?
a) erdan haq to'lash sharti bilan ma'lum muddatda foydalanish yuzasidan bo'ladigan munosabatlar.
b) yer bilan bog'liq bo'lgan iqtisodiy munosabatlar.
v) qishloq xo'jaligi va u bilan bog'liq bo'lgan tarmoqlar korxonalar o'rtasidagi munosabatlar.
g) qishloq xo'jaligini tarkibiy jihatdan yangicha tashkil qilish.
d) qishloq xo'jaligida iqtisodiy munosabatlarni rivojlantirish.

78. Renta munosabatlarini qanday tushunasiz?
a) yerdan foydalanganlik uchun to'lanadigan haq.
b) yerni ishlatish jarayonida yaratilgan mahsulot qiymatining davlat budjetiga undiriladigan qismi.
v) qishloq xo'jaligida tadbirkorlar oladigan foyda shakli.
g) qishloq xo'jaligida turli xil soliqlar.
d) *qishloq xo'jaligidagi turli xil imtiyozlar.*

79. Differentsial renta I ni qanday tushunasiz?
a) yerning tabiiy unumdorligi darajasiga va yer uchastkalarining joylashuv o'rni.
b) yerning narxiga
v) yerning iqtisodiy unumdorligiga bog'liq.
g) etishtirilgan mahsulotning qiymati.
d) transport xarajatlari.

80. Differentsial renta II ni ajratib ko'rsating.
a) alohida tabiiy – iqlim sharoitiga ega bo'lgan, yer uchun to'lanadigan renta.
b) tabiiy unumdorligi yuqori bo'lgan yer uchastkalari egalari oladigan haq.

v) yerga qo'shimcha mablag' sarflab, uning iqtisodiy hosildorligini oshirish natijasida olinadigan qo'shimcha foydaning yer egasiga berilgan qismi.
g) tuproq unumdorligini oshirish.
d) bozorlarga uzoq – yaqinligi.

81. ***Agrosanoat kompleksi nima?***
a) fermer xo'jaliklar uyushmasi.
b) qishloq xo'jaligi va uning mahsulotlarini qayta ishlovchi tarmoqlar majmui.
v) qishloq xo'jaligi va unga ishlab chiqarish vositalari etkazib beruvchi, qayta ishlovchi tarmoqlar majmui.
g) bir qancha qishloq xo'jaligi va sanoat korxonalarini birlashtiruvchi agrofirma.
d) biror turdagi qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlovchi korxona.

82. ***Ma'lum davr mobaynida jamiyatdagi yaratilgan mahsulot deb nimani tushunasiz?***
a) milliy boylik.
b) milliy daromad.
v) sof mahsulot.
g) jami ijtimoiy mahsulot.
d) milliy mahsulot.

83. ***Milliy daromadni qanday tushunasiz?***
a) ish haqi va qo'shimcha mahsulot.
b) bir yil davomida yangidan yaratilgan mahsulotning qiymati.
v) umuman yaratilgan daromadning jami.
g) sanoatda yaratilgan mahsulot miqdori.
d) qishloq xo'jalagida yaratilgan mahsulot miqdori.

84. ***Investitsiyani qanday tushunasiz?***
a) ishlab chiqarishni rivojlantirish maqsadida turli tarmoqlarga uzoq muddatli kapital qo'yish.
b) ishlab chiqarishni rivojlantirish, yangilash uchun berilgan qarz.
v) eskirgan stanok va uskunalarni yangilash uchun sarflanadigan mablag'.
g) chet el investitsiyalari.
d) ichki investitsiyalar.

85. ***Real investitsiya nima?***
a) aksiya, obligatsiya va boshqa qimmatbaho qog'ozlar.

b) pul shaklidagi investitsiya.
v) moddiylashib amalda ishlab chiqarish resurslariga aylangan investitsiya.
g) aniq maqsad uchun sarf qilinadigan moddiy mablag'lar.
d) jamg'arilgan pul mablag'lari.

86. Investitsiya darajasining o'sib borishiga qanday omillar ta'sir qiladi?
a) tadbirkorlarga solinadigan soliqlarni ko'payishi.
b) ko'zda tutilgan asosiy kapital xarajatlarining o'sib borishi.
v) huquqiy asoslarning ta'minlanishi.
g) amaliy foiz stavkasining pasayishi.
d) amaliy foiz stavkasining o'sishi.

87. Nominal ish haqi nima?
a) ishchining pul shaklida oladigan ish haqi.
b) ishchi olgan pulning xarid qilish qobiliyati.
v) bozorda mavjud bo'lgan narx — navo tizimi.
g) inflatsiya darajasi.
d) eng kam ish haqi.

88. Real ish haqi nimani ifodalaydi?
a) ishchining barcha daromadlarigning yig'indisi.
b) ishchi pul daromadi.
v) nominal ish haqiga sotib olishi mumkin bo'lgan tovarlar va xizmatlar miqdori.
g) yashash uchun zarur pul miqdori.
d) ish haqi darajasining o'sish miqdori.

89. Moliya deganda nimani tushunasiz?
a) pul resurslari fondi.
b) kengaytirilgan takror ishlab chiqarish manbai.
v) jamg'arilgan pullar.
g) takror ishlab chiqarish jarayoniga xizmat qiluvchi pul mablag'lari.
d) soliqlarning jamg'arilishi.

90. Moliyaning vazifalarini ko'rsating.
a) iqtisodiyotni tartibga solish regulyatori ishlab chiqarish bilan iste'molni bog'lovchi vosita.
b) taqsimlash, iqtisodiy faoliyatni rag'batlantirish, Sosial himoyalash, axborot berish.

v) resurslarni qayta taqsimlash, qonun chiqarish, raqobatni muhofaza qilish, nazorat qilish.
g) milliy daromadni qayta taqsimlash.
d) ishlab chiqarishni rivojlantirish.

91. Davlat budjetini qaysi maqsadlar uchun sarflaydi?
a) xalq xo'jaligini asosiy tarmoqlarini rivojlantirishga.
b) Sosial – madaniy ishlarni rivojlantirishga.
v) mudofaa va boshqaruv apparatiga.
g) a, b, v – ga.
d) ishlab chiqarishdagi tarkibiy o'zgarishlarga.

92. Davlat budjetini qanday tushunasiz?
a) umumjamiyat miqyosidagi markazlashtirilgan davlat ishtirokida hosil bo'luvchi va sarflanuvchi pul resurslari.
b) davlatga qarashli bo'lgan korxonalarning moliyaviy resurslarini harakati.
v) umumjamiyat miqyosidagi ma'lum maqsadlar uchun mustaqil ishlatiladigan moliyaviy resurslar.
g) soliqlar olish va jamg'arish.
d) davlatga qarashli bo'lmagan korxonalardagi moliyaviy resurslar harakati.

93. Kredit deganda nimani tushunasiz?
a) pul mablag'ini qarzga berish.
b) korxonalarni bo'sh pul mablag'ini to'plash.
v) vaqtincha bo'sh pul mablag'larini ma'lum muddatga foiz to'lash sharti bilan qarzga berish va qaytarish yuzasidan bo'ladigan munosabatlar.
g) iqtisodiyotni rivojlanishini rag'batlantirish.
d) xorijdan keltirilgan pul mablag'lari.

94. Soliqlar deganda nimani tushunasiz?
a) davlat tomonidan aholi, korxona va tashkilotlardan daromad va foyda hisobidan undiriladigan pul mablag'lari.
b) resurslarni xalq xo'jaligining turli sohalari o'rtasida taqsimlash vositasi.
v) davlatning aholi va korxonalardan qarz olish hisobiga o'z mablag'larini ko'paytirish vositasi.
g) tovarni ayribosh qilishdan tushadigan mablag'.
d) turli xil xizmatlar uchun to'lovlar.

95. Qanday qimmatbaho qog'ozga oblegatsiya deyiladi?

a) ko'rsatilgan qiymatidan tashqari yutuq chiqish orqali egasiga ma'lum darajada daromad keltiradigan qimmatbaho qog'ozga obligatsiya deyiladi.
b) qaytarib sotib olinadigan qimmatbaho qog'ozlar obligatsiya deyiladi.
v) budjet kamomadini qoplash maqsadlarida chiqarilgan qimmatbaho qog'ozlar obligatsiya deyiladi.
g) har xil materiallar chiqarish.
d) ma'lum qiymatga ega bo'lgan qog'ozlarga qimmatbaho qog'ozlar deyiladi.

96. Qanday bozorga ochiq bozor deyiladi?

a) tovarlarning chegaralanmagan miqdorda erkin keltiriladigan bozor – ochiq bozor deyiladi.
b) xalqaro bozor – ochiq bozor deyiladi.
v) barcha ko'rinishdagi tovarlar sotiladigan va sotib olinadigan bozor – ochiq bozor deyiladi.
g) milliy bozor – ochiq bozor deyiladi.
d) mintaqaviy bozor ochiq bozor deyiladi.

97. Soliq me'yorini qanday tushunasiz?

a) aholi, korxona va tashkilotlardan undiriladigan pul mablag'lari miqdori.
b) soliq tushumidan olinadigan daromad miqdori, mol – mulk qiymati.
v) soliq summasining soliq obyektiga nisbatan hajmi.
g) asosiy fondlar qiymati.
d) aylanma fondlar qiymati.

98. Soliq me'yori soliq obyekti xajmiga nisbatan yagona stavkalar bo'yicha undirilsa.

a) progressiv.
b) proporsional.
v) regressiv.
g) o'zgaruvchan.
d) o'zgarmaydigan.

99. Tovar yoki ko'rsatilgan xizmat narxiga ustama ko'rinishdagi soliqlarni ajrating.

a) to'g'ri soliqlar.
b) markaziy soliqlar.
v) mahalliy soliqlar.

g) egri soliqlar.
d) qo'shilgan qiymat solig'i.

100. Qanday qimmatbaho qog'ozga obligatsiya deyiladi?

a) ko'rsatilgan qiymatidan tashqari yutuq chiqish orqali egasiga ma'lum darajada daromad keltiradigan qimmatbaho qog'ozga obligatsiya deyiladi.
b) qaytarib sotib olinadigan qimmatbaho qog'ozlar obligatsiya deyiladi.
v) budjet kamomadini qoplash maqsadlarida chiqarilgan qimmatbaho qog'ozlar obligatsiya deyiladi.
g) har xil materiallar chiqarish.
d) ma'lum qiymatga ega bo'lgan qog'ozlar qimmatbaho qog'ozlar deyiladi.

101. Valuta kursi degani nima?

a) bir mamlakat pul birligining boshqa mamlakat pul birligiga solishtirma bahosidir.
b) valutaning oltin qiymati bilan ifodalanishidir.
v) valutaning to'lov qiymatini o'zgarib turishidir.
g) ishlab chiqarilgan tovarning jahon talabiga javob berishi.
d) valuta barqarorligini ta'minlash.

102. Inflatsiya deganda nimani tushunasiz?

a) muomaladagi tovarlar va xizmatlar bilan ta'minlangan pul massasi.
b) mahsulot ishlab chiqarishga nisbatan pulning ortiqchaligi yuzaga keltirgan narxlarning uzulksiz o'sishi, pulning xarid quvvatining pasayishi.
v) iqtisodiyotning turg'unlik hamda narx—navo o'sishi bilan xarakterlanuvchi holati.
g) ishlab chiqarishning pasayib ketishi.
d) ishlab chiqarishning to'liq quvvat bilan ishlamasligi.

103. Qanday inflatsiya giperinflatsiya deyiladi?

a) narx—navoning xaddan tashqari tez o'sishi pul qadrining juda ham pasayib borishiga olib keladi.
b) iste'mol tovarlari tez taqchillanib borishi hayotni giperinflatsiyaga olib keladi.
v) narx—navoning o'sishi mamlakat iqtisodini tanglikka tushirib qo'yadi.
g) iste'molchilar ehtiyojini qondira olmaydigan tovarlarning ko'payib ketishi.

d) pul miqdorining muomala jarayonida ko'payib borishi.

104. Aksiya deb nimaga aytiladi?

a) qimmatbaho qog'oz — aksiya qog'ozdir.
b) aksionerlik jamiyati chiqargan daromad olish huquqini beruvchi qimmatbaho qog'oz aksiyadir.
v) qimmatbaho qog'ozlar bozorida oldi—sotdi qilinadigan maxsus qog'oz aksiyadir.
g) hissadorlik huquqiga egalik qilish aksiya.
d) qisman egalik huquqini beruvchi qimmatbaho qog'ozlar.

105. Biznes deganda nimani tushunasiz?

a) ishbilarmonlik yo'li bilan pul toparlik qilishdir.
b) bozor muomalasi yo'li bilan pul toparlik qilishdir.
v) xojatbarorlik bilan shug'ullanuvchilar—biznesmenlardir.
g) tijorat va vositachilik faoliyati.
d) savdo—sotiq va xizmat ko'rsatish faoliyati.

106. Broker deganda nima tushuniladi?

a) oldi—sotdi bitimlari tuzishda vositachilik qilish vakolatiga ega bo'lgan ayrim shaxs yoki firmadir.
b) sotuvchilar bilan xaridor o'rtasidagi savdoni uyushtiruvchi (vositachi)—broker deyiladi.
v) mijozlar topshirig'iga ko'ra ish ko'ruvchi vositachi broker deyiladi.
g) bozorlarda xarid narxini belgilovchi broker deyiladi.
d) oldi—sotdi bitimlarini tuzishda ishtirok etuvchi firma.

107. Divident nima?

a) shirkat a'zoligi uchun o'zi qo'shgan hissasiga loyiq (aksiya egasining) foydasi.
b) aksiya uchun to'lanadigan puldir.
v) aksionerlik jamiyati ko'rgan foydadan hissadorlik uchun oladigan pul—devidentlik puldir.
g) renta to'lovlari.
d) pul egasi oladigan daromad.

108. Dotatsiya deganda nimani tushunasiz?

a) korxonalarga davlat budjetidan qaytarib olmaslik sharti bilan berilgan mablag' dotatsiyadir.
b) kam daromadli xo'jalik yoki korxonalarga badalsiz shartlar bilan berilgan pul dotatsiyadir.

v) qishloq xo'jaligida tabiiy ofat natijasida ko'rilgan zararni qoplash.
g) iqtisodiy jihatdan nochor korxonalarga moliyaviy mablag'lar ajratish.
d) *a va b javob to'g'ri.*

109. Jahon bozori deganda nimani tushunasiz?
a) xalqaro mehnat taqsimoti natijasida vujudga keladigan mamalakatlararo oldi—sotdi munosabatlari hosil bo'ladigan.
b) jahon miqyosida bo'ladigan tovar—pul munosabatlari.
v) o'z ehtiyojidan ortiqcha bo'lgan tovarlarni boshqa *mamlakatlarga sotish joyi.*
g) ayrim mamlakatlar o'rtasidagi savdo—sotiq.
d) mamlakatlar o'rtasidagi oldi—sotdi munosabatlari.

110. Jahon valuta tizimini qanday tushunasiz?
a) davlatlararo bilimlar asosida vujudga kelgan xalqaro pul—kredit munosabatlari jahon valuta sistemasini tashkil etadi.
b) *milliy va jahon zaxira valuta birliklari vujudga keltirgan* tizimdir.
v) xalqaro hisob—kitoblarda ishtirok etadigan valutalar—jahon va valuta tizimidir.
g) valutaning erkin muomalada bo'lishi.
d) konventirlanadigan valutalar tizimidir.

111. Kengayuvchi bozor deb qanday bozorga aytiladi?
a) oldi—sotdi ko'lami mutassil ortib boruvchi va xilma—xil tovarlar muxayyo bo'lib borayotgan bozor—kengayuvchi bozor deyiladi.
b) ishlab chiqarish rivojlangan sari bozor kengayib boraveradi.
v) bozorga xilma—xil tovar miqdori kirishi ko'paysa, bozor kengayib boraveradi.
g) ochiq bozorning takomillashib borishi.
d) tovarlar va mahsulotlarga talab oshib boruvchi bozor kengayuvchi bozor deyiladi.

112. Kichik biznes deganda qanday biznesni tushunasiz?
a) turli mulk shakllari doirasida ish ko'ruvchi biznesmenlar—kichik biznes deyiladi.
b) ish ko'rish sohasini tez o'zgartirib turuvchi biznesmenlar—kichik biznes deyiladi.
v) kichik korxonalar doirasida ish ko'ruvchilar—kichik biznesmenlardir.

g) qishloq xo'jaligi mahsulotini sotish – kichik biznesdir.
d) iste'mol tovarlari ishlab chiqaruvchi va xizmatlar ko'rsatishga kichik biznes deyiladi.

113. Konvertirlashtirilgan valuta qanday valuta?

a) har qanday mamlakat valutalariga erkin almashtiriladigan e'tiborli valutadir.
b) almashtiriladigan e'tiborli puldir.
v) almashtirilishi cheklanmagan valutadir.
g) pulni barqarorligi ta'minlangandir.
d) zahiralar bilar ta'minlangan valuta.

114. Ko'p ukladli iqtisodiyot deganda qanday iqtisodiyot tushuniladi?

a) har xil mulkchilik negizida yuzaga keladigan turli ishlab chiqaruvchilarni yaxlitligidan tashkil topgan iqtisodiy munosabatlardir.
b) bozor iqtisodiyoti sharoitida vujudga kelayotgan iqtisodiyot – ko'p ukladli iqtisodiyotdir.
v) har xil ishlab chiqaruvchilar vujudga keltiradigan iqtisodiyot – ko'p ukladli iqtisodiyotdir.
g) o'rta mulkdorlar sinfini ko'payib borishi ko'p ukladli iqtisodiyotdir.
d) mulkdolar sinfining shakllanishi ko'p ukladli iqtisodiyotdir.

115. Aholi daromadining asosiy manbaini ajratib ko'rsating.

a) qo'shimcha xo'jalikdan olinadigan daromad.
b) aktsizlardan olingan devident.
v) tadbirkorlik faoliyatidan olingan daromad.
g) yakka tartibdagi faoliyatdan olingan daromad.
d) savdo – sotiq faoliyatidan olingan daromad.

116. Aholi hayot darajasining asosiy ko'rsatkichini belgilang.

a) aholining real daromadlari.
b) aholining umumiy daromadlari.
v) shaxsiy iste'mol fondi.
g) aholining pul daromadlari.
d) ijtimoiy iste'mol fondlaridagi tushumlar.

117. Aholining turmush darajasi nimaga bog'liq?

a) milliy boylik miqdoriga.
b) inflatsiya darajasiga.
v) milliy daromad miqdori va taqsimotga.

g) ijtimoiy himoya tadbirlariga.
d) aholining iqtisodiy harakatchanligiga.

118. Iqtisodiy integratsiyaning mohiyati nimadan iborat va oddiy iqtisodiy hamkorlikdan qanday farq qiladi?

a) bir guruh davlatlar o'rtasida xalqaro komplekslarning vujudga kelishi.
b) iqtisodiy va Sotsial taraqqiyotning ijtimoiy hayotning har tomonga ta'sir o'tkazishi.
v) iqtisodiyotning kompleks rivojlanishi.
g) ilmiy texnika taraqqiyot ta'siri ostida xalqaro mehnat taqsimotining chuqurlashuvi.
d) turli mamlakatlarning iqtisodiy hamkorligi.

119. Hozirgi davrda iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning qanday mexanizmi bo'lishi kerak?

a) davlat iqtisodiyotni rivojlanishiga avvalambor ma'muriy choralar orqali ta'sir etadi.
b) davlat iqtisodiyotni rivojlanishini inflatsiyaga qarshi siyosat orqali amalga oshiradi.
v) davlat investitsiya va tarmoq tizimini siyosati orqali tartibga soladi.
g) ma'muriy, huquqiy va iqtisodiy usullar mexanizmi orqali.
d) davlatning iqtisodiyotga moliya – kredit, bank tizimi orqali ta'siri.

120. Ekologiya muammosi nima?

a) aholi turmush sharoitini yomonlashuvi.
b) inson faoliyatining moddiy ishlab chiqarish sohasiga, tabiatga salbiy ta'sir etishi insonning ishlab chiqarish faoliyati natijasida tabiatga xavf – xatar solishi.
v) ishlab chiqarish va maishiy axlatlar bilan atrof – muxitning ifloslanishi.
g) atrof – muxitni ifloslantirish va tabiat resurslaridan vaxshiyona foydalanish.
d) kimyoviy va biologik moddalardan

121. Makroiqtisodiyot nima?

a) bozor xo'jaligidagi korxona iqtisodiyoti.
b) iqtisodiyot infrastrukturasi.
v) mamlakatning iqtisodiyoti bo'lib, milliy xo'jalik miqyosidagi yaxlit iqtisodiy tizim bo'lib, uning jarayonlarining namoyon bo'lishida.

g) sanoat va qishloq xo'jalik iqtisodiyoti.
d) qurilish va transport iqtisodiyoti.

122. Mikroiqtisodiyot nima?

a) bozor xo'jaligidagi korxona iqtisodiyoti.
b) qishloq xo'jaligini ishlab chiqarishdagi iqtisodiyoti.
v) ishlab chiqarish tarmoqlariga aloqasi bo'lmagan alohida korxonalarning iqtisodiyoti.
g) ijtimoiy iqtisodiyot o'rni va ta'siri bo'lgan alohida kichik darajali iqtisodiyot.
d) bir xil turdagi korxonalar iqtisodiyoti.

123. Bozor iqtisodiyoti sharoitida qanday bank turi etakchi rol' o'ynaydi?

a) markaziy bank.
b) davlat banki.
v) tashqi iqtisodiy bank, qurilish banki.
g) tijorat banki.
d) xususiy banklar.

124. "Marketing" tushunchasi nimani bildiradi?

a) tovar ishlab chiqarish va sot'shni amalga oshirish uchun oldindan bozor xolatini o'rganish bo'yicha olib boriladigan tadqiqot va tadbirlar tizimini.
b) chet mamlakatdan ma'lum tovarlar olib kelishni yoki chetga tovar chiqarishni.
v) ishlab chiqarish inshootlarini ma'lum muddatga ijaraga berishni.
g) xo'jalik faoliyatini samarali tashkil etishni.
d) xo'jalik faoliyatini optimal rivojlantirish.

125. "Menejment" tushunchasi nimani bildiradi?

a) tovar ishlab chiqarish va sotishni amalga oshirish borasidagi tadbirlar tizimini o'rganuvchi fanni.
b) xo'jalik faoliyatni samarali tashkil etish uchun boshqarish san'ati, usullari, shakllari va vositalari majmuidan iborat fanni.
v) iqtisodiy ta'limot haqidagi fanni.
g) tabiat va jamiyat o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikni o'rganuvchi fanni.
d) korxona va xo'jaliklar faoliyatini o'rgatuvchi fanni.

126. "Emissiya" tushunchasini to'g'ri ta'rifini aniqlang.

a) davlat tomonidan tovarlarni chetdan keltirishni ta'qiqlash.

b) davlat tomonidan tovarlarni chetga chiqarishni ta'qiqlash.
v) banklar tizimi.
g) muomalaga pul va qimmatbaho qog'ozlarni chiqarish.
d) chek va sertifikatlar chiqarish.

127. Xalqaro mehnat taqsimoti deganda nimani tushunasiz?
a) fan va texnika sohasidagi ayriboshlash.
b) malakatlararo ishlab chiqarish korporatsiyasi.
v) tovar va xizmatlarning xalqaro savdosi.
g) mamlakatlar ichidagi va ularning o'rtasidagi aloqalarning rivojlanishini qonuniy natijasi bo'lib, ular o'rtasidagi ishlab chiqarish ilmiy—texnikaviy tijorat aloqalarining obyektiv asosiy va ijtimoiy mehnat taqsimotining davomidir.
d) resurslar va xom ashyolarni ayriboshlash.

128. Xalqaro mehnat taqsimotining harakatlantiruvchi kuchi nimada?
a) chet el investitsiyasi.
b) iqtisodiy taraqqiyot darajasi.
v) mamlakatlarning unda ishtirok etishdan ko'zlangan manfaatlari.
g) eksport qilinayotgan tovarlar.
d) eksport qilinayotgan texnologiyalar.

129. Jahon xo'jaligiga ta'rif bering.
a) xalqaro iqtisodiy munosabatlar tizimi va ularning amalga oshib borishi vositalarining bir butun yaxlitligi.
b) iqtisodiy munosabatlar.
v) xalqaro xo'jalik tizimiga kirib borish.
g) xalqaro mehnat taqsimoti.
d) xalqaro iqtisodiy integratsiyaning rivojlanishi.

130. Jahon xo'jaligi qanday iqtisodiy aloqalarni anglatadi?
a) iqtisodiy aloqalar tizimi.
b) hamkorlik, sheriklik aloqalari.
v) sof bozor munosabatlari.
g) b va v.
d) fan—texnika sohasidagi hamkorlik.

131. Transmilliy korporatsiyalariga ta'rif bering.
a) kapitalni vujudga kelish faktorlarini belgilash.
b) xalqaro mehnat taqsimotini ta'minlash.
v) kapitalni jahon uzra taqsimlanishini ta'minlash.

g) ijtimoiy ishlab chiqarish faktorlarini belgilab berish.
d) ishlab chiqarish munosabatlarini rivojlantirish.

132. Jahon bozori nima?
a) xalqaro mehnat taqsimotidir.
b) xalqaro mehnat taqsimoti orqali bir – biriga bog'lagan turli mamlakatlar o'rtasidagi oldi – sotdi munosabatlaridir.
v) ishlab chiqarish ko'lamini oshishidir.
g) mehnat bozorlaridir.
d) xom – ashyo bozoridir.

133. Xalqaro kreditga ta'rif bering.
a) kapital eksportidir.
b) chet el investitsiyasidir.
v) ssuda kapitalidir.
g) bu ssuda kapitalining xalqaro miqyosidagi harakati bo'lib bu harakat tovar va valuta ko'rinishidagi mablag'larni qaytarib berishlik, muddatlilik va haq to'lashlik asosida berish bilan bog'liqdir.
d) bank kapitalidir.

134. Xalqaro kredit shakllarini ko'rsatib bering.
a) firmaviy kredit, aktseptli kredit, aktseptli – rambursli kreditlardir.
b) firmaviy kreditdir.
v) uzoq muddatli kreditdir.
g) qisqa va o'rta muddatli kredit.
d) uzoq va qisqa muddatli kreditlar.

135. Jahon puli vazifasini qaynday valutalar bajaradi?
a) AQSH dollari.
b) EKYU.
v) Italiya lirasi.
g) Marka
d) Angliya funt sterlingi

136. Suzib yuruvchi valuta kursi nima?
a) moliya bozoridir.
b) to'lov vositasidir.
v) bu ma'lum chegara doirasidagina o'zgarib turadigan valuta kursidir.
g) kapital bozoridir.
d) mehnat bozoridir.

137. Tashqi savdo balansi.

a) eksport va import o'rtasidagi pul shaklida ifodalangan nisbat.
b) eksport va import qilinadigan tovarlarga belgilanadigan nisbat.
v) davlatning xorijiy mamlakatlardan qarzidir.
g) davlatning xorijiy mamlakatlarga bergan qarzidir.
d) eksport va import qilingan tovarlar o'rtasidagi farq.

138. Tashqi qarz deganda nimani tushunasiz?

a) davlatning xorijiy davlatlardan zayom va kreditlar olish natijasida paydo bo'lgan qarz.
b) davlat budjeti hisobidagi korxonalar umumiy va xorijiy davlatlarga beriladigan mablag'.
v) jamiyat sof daromadining bir qismi.
g) eksportning importga nisbati.
d) chet el investitsiyalari uchun to'lovlar.

139. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning «O'zbekiston bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'ziga xos yo'li» asari qachon yozilgan?

a) 1992 yilda.
b) 1993 yilda.
v) 1995 yilda.
g) 1996 yilda.
d) 1997 yilda.

140. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning "O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida" nomli asari qachon chop etildi?

a) 1992 yilda.
b) 1993 yilda.
v) 1994 yilda.
g) 1995 yilda.
d) 1996 yilda.

141. Mustaqil O'zbekistondagi iqtisodiy islohotlarning birinchi bosqichi asosan.

a) yangi iqtisodiy tartiblarning huquqiy asoslarini yaratishga qaratilgan edi.
b) davlatchilikni shakllantirish va mustahkamlashni o'zida aks ettiradi.

v) aholini ijtimoiy himoyalash, respublikamizning xalqaro maydonda tan olinishi va bozor iqtisodiyotiga bosqichma – bosqich o'tishiga qaratilgan edi.
g) yuqoridagilarni barchasi to'g'ri.
d) mulkni davlat tasarrufidan chiqarish.

142. ***Mustaqil O'zbekiston iqtisodiy islohotlari ikkinchi bosqichining asosiy vazifalaridan birini aniqlang.***
a) iqtisodiy islohotlarning huquqiy asoslarini yaratish.
b) ishonchli ijtimoiy himoya bilan ta'minlash.
v) ijtimoiy – siyosiy barqarorlikni ta'minlash.
g) milliy valutani mustahkamlash.
d) bozor muvozanatini vujudga keltirish.

143. O'zbekistonning milliy valutasi—so'm qachondan boshlab muomalaga kiritildi?
a) 1993 yil 1 avgustdan.
b) 1994 yil 1 iyuldan.
v) 1994 yil 1 avgustdan.
g) 1993 yil 1 oktyabrdan.
d) 1995 yil 1 avgustdan.

144. Markaziy Osiyo respublikalari paxta etishtirishda jahonda nechanchi o'rinda turadi?
a) uchinchi: AQSH, XXR dan keyin.
b) ikkinchi: AQSH dan keyin.
v) to'rtinchi: AQSH, XXR, MARdan keyin.
g) beshinchi: AQSH, XXR, MAR, Hindistondan keyin.
d) barcha javoblar to'g'ri.

145. Qaysi javobdan mustaqil O'zbekiston Respublikasi birinchi Konstitutsiyasi qabul qilingan sessiya to'g'ri berilgan?
a) 10 – chaqiriq, XII – sessiya.
b) 12 – chaqiriq, XI – sessiya.
v) 12 – chaqiriq, XII – sessiya.
g) 13 – chaqiriq, X – sessiya.
d) 13 – chaqiriq, XI – sessiya.

146. Prezident I.A.Karimov qaysi yili Shveytsariyada xalqaro iqtisodiy tashkilot "Forum fond"ning IY sessiyasida nutq so'zlagan edi?
a) 1992 yilda.
b) 1993 yilda.

v) 1994 yilda.
g) 1995 yilda.
d) 1996 yilda.

147. Konstitutsiyaning qaysi bob va moddasida O'zbekistonning suveren demokratik davlat ekanligi ta'kidlanadi?

a) II – bob, 7 – modda.
b) III – bob, 15 – modda.
v) I – bob, 1 – modda.
g) I – bob, II – modda.
d) I – bob, IV – modda.

148. Prezident I.A.Karimovning qaysi asarida O'zbekistondagi iqtisodiy islohotlar birinchi bosqichining yakunlari o'z ifodasini topgan?

a) "Istiqlol va ma'naviyat".
b) "O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura".
v) "O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li".
g) "O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida".
d) O'zbekiston bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li.

149. 1992 yilda qabul qilingan mustaqil O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini nechta bob va nechta moddadan iborat?

a) 22 bob va 128 modda.
b) 23 bob va 128 modda.
v) 24 bob va 128 modda.
g) 26 bob va 128 modda.
d) 27 bob va 128 modda.

150. Mustaqil O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi negiziga asos qilib olingan hujjatlar:

a) BMT hujjatlari, YUNESKO qoidalari, Prezident farmonlari.
b) YUNESKO qoidalari, xalqaro valuta banki hujjatlari, inson huquqi butunjahon dekloratsiyasi.
v) inson huquqi butunjahon dekloratsiyasi, xalqaro huquqning e'tirof etilgan asosiy qoidalari, BMT hujjatlari.
g) xalqaro huquq qoidalari, Prezident farmonlari, BMT hujjatlari.
d) xalqaro huquq qoidalari, BMT hujjatlari, inson huquqlari butunjahon deklaratsiyasi.

151. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning "O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka taxdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari" asari qachon chop etilgan?

a) 1994 yilda.
b) 1995 yilda.
v) 1996 yilda.
g) 1997 yilda.
d) 1998 yilda.

152. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning «O'zbekiston XXI asrga intilmoqda» asari qachon yozilgan?

a) 1998 yilda.
b) 1999 yilda.
v) 2000 yilda.
g) 2001 yilda.
d) 2002 yilda.

153. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning «Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot—pirovard maqsadimiz» asari qachon yozilgan?

a) 1998 yilda.
b) 1999 yilda.
v) 2000 yilda.
g) 2001 yilda.
d) 2002 yilda.

154. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimov «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati tashabbus guruhi bilan 2001 yilning qaysi oyida suhbat o'tkazdi?

a) yanvar oyida.
b) fevral oyida.
v) mart oyida.
g) aprel oyida.
d) may oyida.

155. ***Qachon, qaysi yili O'zbekistonda inson manfaatlari yili deb e'lon qilingan?***

a) 1994 yilda.
b) 1995 yilda.
v) 1996 yilda.
g) 1997 yilda.
d) 1998 yilda.

156. Ta'lim to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi qonuni qachon qabul qilingan?

a) 1995 yilda.
b) 1996 yilda.
v) 1997 yilda.
g) 1998 yilda.
d) 1999 yilda.

157. O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'i 1991 yil qaysi oyda tasdiqlangan?

a) 15 noyabrda.
b) 18 noyabrda.
v) 8 dekabrda.
g) 30 dekabrda.
d) 18 dekabrda.

158. O'zbekiston Respublikasining Davlat gerbi qachon qabul qilingan?

a) 1991 yil 3 sentabrda.
b) 1992 yil 3 iyulda.
v) 1993 yil 5 yanvarda.
g) 1994 yil 4 martda.
d) 1995 yil 6 mayda

159. O'zbekiston Respublikasi Davlat madhiyasi nechanchi yil va qaysi oyda qabul qilingan?

a) 1991 yil 12 oktabr oyida.
b) 1992 yil 10 dekabrda.
v) 1993 yil 16 yanvarda.
g) 1993 yil 19 iyulda.
d) 1994 yil 10 yanvarda.

EGAMBERDIEV FARMONQUL TURSUNQULOVICH
UMAROV KAMOLJON YUSUPOVICH
SODIQOV NARIMON KARIMOVICH
TURSUNOV ABDUNABI

«IQTISODIYOT NAZARIYASI» FANIDAN FANIDAN TALABALARNI BILIMINI BAHOLASH UCHUN YAKUNIY NAZORAT ISH VA TEST SAVOLLARI TO'PLAMI

Босишга рухсат этилди 18.05.2005. Ҳажми 2,5 босма табоқ.
Бичими 60×84 1/16. Адади 500 нусха. Буюртма 260
М.Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий Университети
босмахонасида чоп этилди.